

Μετάφραση: Μαριλένα Γεωργιάδου

Σκηνοθεσία: Ανδρέας Πάντζης

Σκηνικά κοστούμια: Άντης Παρτζίλης

Μουσική: Βάσος Αργυριδής

Παίζουν: Χρυσάνθος Χρυσάνθου, Ανδρέας Μελέκης,

Νίκος Καλλής, Γιάννης Βόγλης, Αλίνα Κοτσόβουλου,

Έλενα Ευσταθίου, Ανδρέας Βασιλείου, Χριστόφορος

Χριστόφορου, κ.α.

Η ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ παραγωγή του έργου του Άρθουρ Μίλλερ «Ψηλά από τη γέφυρα» είναι μια πολύ καλή στιγμή στην πολυτάραχη ζωή της ΕΘΑΛ. Η ενσωμάτωση του γνωστού Ελλαδίτη ηθοποιού Γιάννη Βόγλη στο θίασο πραγματοποιήθηκε με οργανική ομαλότητα. Το βάρος του ονόματός του, η θεατρική του δόξα, η τηλεοπτική του αίγλη θα μπορούσαν να πιέσουν το θίασο «από πάνω», αλλά στην πραγματικότητα ο Βόγλης στηρίζει την παράσταση «από κάτω» με το υποκριτικό του ανάστημα. Η παντελής έλλειψη «αυτοσεβρίσματος», η φιλότιμη και φιλόδοξη προσωπική αναμέτρηση με το ρόλο του Έντυ Καρμπόνε κάνουν εντύπωση.

Ο σκηνοθέτης Ανδρέας Πάντζης δηλώνει με έμφαση την πρόθεσή του να συνδέσει το έργο με τη σημερινή πραγματικότητα της Κύπρου, της Ελλάδας και της Ευρώπης με τους νόμιμους και παράνομους ξένους εργάτες, μετανάστες, ανθρώπους που ζουν το δράμα ή την τραγωδία τους στα περιθώρια της ζωής.

Αυτοί οι παραλληλισμοί είναι αναμφίβολα βάσιμοι, όμως οι προβολή διαφανειών με εικόνες και τίτλους από τον κυπριακό και ελλαδικό Τύπο είναι εξαιρετικό στοιχείο για τη συγκεκριμένη παραγωγή. Σε μια παράσταση η αισθητικά αναγκαία λειτουργικότητα του κάθε στοιχείου είναι το μόνο κριτήριο χρησιμότητάς του. Δεν πιστεύω πως οι θεματικοί παραλληλισμοί φέρνουν πιο κοντά σε μας το έργο, παρά η διαχρονική και πανανθρώπινη πραγματικότητα της αβυσσικής δύναμης του πάθους, της ύβρεως έναντι στους φυσικούς

«Ψηλά από τη γέφυρα» του Άρθουρ Μίλλερ

νόμους της ηθικής δικαιοσύνης και της τιμωρίας.

Ο ίδιος ο Ανδρέας Πάντζης δεν χρειάζεται στη συνέχεια αυτό το εύρημά του. Βυθίζεται μέσα στην αισθητική του έργου. Ο Άρθουρ Μίλλερ λέει, πως όταν πρωτάκουσε την αληθινή ιστορία του Έντυ δεν ήθελε να την κάνει θεατρικό έργο. Τόσο πλήρης του φάνηκε, που δεν είχε τι να προσθέσει. Μετά όμως αυτή η πληρότητα τον γοήτευσε. Όπως γοήτευσε και τον Ανδρέα Πάντζη. Η πληρότητα του θεατρικού κειμένου τον έπεισε να μην προσθέσει πολλά. Ο σκηνοθέτης στήνει τη ζωή «κάτω από τη γέφυρα» ο' ένα ολοκληρωμένο σκηνικό κόσμο με σταθερό κοινωνικό περίγραμμα, με προσοχή στη λεπτομέρεια της καθημερινότητας, δεν αφαιρεί και δε γενικεύει. Έχει και τα σκηνικά του Άντης Παρτζίλη λεπτομερή και περιγραφικά, με μια γέφυρα γερή και τελειωμένη χωρίς θεατρική συμβατικότητα.

Χτίζοντας τον κόσμο των ηρώων του τόσο πραγματικό, ο σκηνοθέτης πίστευε ότι «η αίσθηση του μύθου στην υπόθεση του έργου θ' αναδυθεί από μόνη της», χρησιμοποιώντας την έκφραση του Μίλλερ. Και αυτό αναμφίβολα συμβαίνει στην παράσταση της ΕΘΑΛ. Ρεαλιστικό, λοιπόν, το φόντο, τα πρόσωπα της παράστασης όμως είναι δοσμένα από το σκηνοθέτη μ' ένα συναισθηματικό εξπρεσιονισμό. Από τις πρώτες στιγμές οι ηθοποιοί παίζουν με έμφαση, εξωτερικεύοντας την κάθε ενδόμυχη σκέψη, ρίχνοντας άπλετο φως στην κάθε κρυφή λεπτομέρεια των σχέσεων μεταξύ των ηρώων.

Το παίξιμό τους δεν αφήνει περιθώρια ούτε σε μας τους θεατές αλλά ούτε και στους ήρωές τους να προ-

βλέψουμε, να μαντέψουμε, να υποψιαστούμε, να βοηθούμε τη μοίρα πριν από το χτύπημά της. Αντιλαμβάνομαι, ότι ο Πάντζης ερμηνεύει μ' αυτό τον τρόπο την επιθυμία του Μίλλερ να πλησιάσει την αισθητική των αρχαίων ελληνικής τραγωδίας, όπου η μοίρα των μυθικών ηρώων γνωστή στους θεατές εξ αρχής, πάντα ήταν παρούσα στη σκηνή. Η θέση του σκηνοθέτη, θεωρητικά αποδεκτή στην πρακτική της εφαρμογή χανtraίνει τις γραμμές του σχεδίου, ιδιαίτερα στους ρόλους που έπαιζαν οι νέοι ηθοποιοί Χριστόφορος Χριστοφόρου και Αλίνα Κοτσόβουλου, οι οποίοι συγκεντρωμένοι στην εξωτερίκευση συναισθημάτων του Ροντόλφο και της Κάθριν άδειαζαν το εσωτερικό των χαρακτήρων τους.

Αυτή η εντύπωση της υπερβολικής έντασης ήταν καθαρή στην πρώτη πράξη της παράστασης, λιγότερη όμως στη δεύτερη και χάθηκε εντελώς στο φινάλε όπου συνέπεσε με την ένταση του κειμένου και η εκρηκτική εξωτερίκευση των παθών ήταν πια στόχος και του συγγραφέα και του σκηνοθέτη. Η Έλενα Ευσταθίου και ο Ανδρέας Βασιλείου, δεν χάνουν την καθαρότητα της γραμμής του ρόλου τους μέσα στο τελικό ξεχείλισμα.

Ο Χρυσάνθος Χρυσάνθου κρατάει καλά το ρυθμό της θλίψης στο ρόλο του Αλφιέρι, αυτού του σύγχρονου θεού με τη συνειδητοποιημένη ανικανότητα να επέμβει. Ο Γιάννης Βόγλης στο φινάλε μπορεί να γεμίζει πλήρως το μεγάλο ρόλο του Έντυ. Η δύναμη της απελπισίας και το αυτοκαταστροφικό ξεγύμνωμα της ψυχής του Βόγλη επισκιάζουν τις άλλες εντυπώσεις από την παράσταση.

Ακόμα κάτι. Μαγεμένος από τα δρώμενα κάτω από τη γέφυρα, ο σκηνοθέτης ανέθεσε όλη την ευθύνη για τη δημιουργία της ατμόσφαιρας της ανάμνησης και του ονείρου, που αναβλύζει από το κείμενο του ρόλου του Αλφιέρι στην άορμη μουσική του Βάσου Αργυριδής και στο μοναχικό σαξοφωνίστα (Ν. Αλεξίου).

NONA ΜΟΛΕΣΚ